Ὁ Mordtmann (αὐτόθι σελ. 92—93) δημοσιεύει μολυβδόβουλλον ἔχον ἐφθαρμένην τὴν ἐμπροσθίαν ὄψιν. Ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφή:

+ ΚΕ R' Θ'	+(Κύρι)ε β(οή)θει()
ΘΕΟΔΩΡ' Η	Θεοδώρ(ῳ) ἡ-
Γ'SΑΤŌΥΟΡ	-γ(ουμένῳ) καὶ πρώτῳ τοῦ Ὄρ(ους)
ΤȢ ΓΑΝȢ	τοῦ Γάνου.

Ὁ Mordtmann ἀνάγει τὸ μολυβδόβουλλον εἰς τὴν δεκάτην ἑκατονταετηρίδα τοῦτο ὅμως εἰς ἡμᾶς φαίνεται λίαν ἀμφίβολον. Θὰ ἐδικαιολογεῖτο ἡ χρονολόγησις τοῦ Mordtmann ἂν ὑπῆρχε σταυρὸς ἐπὶ τῆς ἐμπροσθίας ὄψεως. Τότε ὅμως ἡ ἐπίκλησις *Κύριε βοήθει* ἥτις ὑπάρχει ἐν ἀρχῇ τῆς ὄπισθεν ἐπιγραφῆς, θὰ ἐτίθετο πέριξ τοῦ σταυροῦ. Διὰ τοῦτο ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι ἐπὶ τῆς ἐμπροσθίας ὄψεως ἀσφαλῶς θὰ ὑπῆρχε εἰκονογραφικὸς τύπος, ὁπότε συμφώνως πρὸς ὅσα ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν περὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν ἐχόντων εἰκόνας μολυβδοβούλλων, τὸ ἀνωτέρω ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐχόντων ἐν ἀρχῇ τῆς ὄπισθεν ἐπιγραφῆς τὴν ἐπίκλησιν, δηλαδὴ εἰς τὸ δεύτερον ἥμισυ τῆς ἑνδεκάτης ἢ τὰς ἀρχὰς τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος. Ἐκ τῆς ἐποχῆς δὲ ταύτης ἔχομεν μαρτυρίαν ἀσφαλῆ μνημονεύουσαν *Πρῶτον τοῦ ὄρους Γάνου*, ἐπιστολὴν τοῦ Μιχαὴλ Ψελλοῦ «*πρὸς τὸν πρῶτον τοῦ ὄρους Γάνου*» γραφεῖσαν κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ τῆς ἑνδεκάτης ἑκατονταετηρίδος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Τὴν γνώμην ἡμῶν, περὶ τῆς χρονολογίας τοῦ ἀνωτέρω μολυβδοβούλλου, ἐνισχύει καὶ ἡ ὕπαρξις ἑτέρου, ἐν ᾧ ἐμφανίζεται τὸ μοναστικὸν ἀξίωμα τοῦ *πρώτου*. Τοῦτο ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Β. Παντζέγκο ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν μολυβδοβούλλων τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει τέως ὑφισταμένου Ρωσικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου (Δελτ. Ρωσ. Ἀρχ. Ἰνστιτούτου τόμ XIII σελ. 135 ἀριθ. 441 Πίν. VI ἀριθ. 10). Τὸ μολυβδόβουλλον φέρει ἐφ' ἑνὸς προτομὴν τῆς Θεοτόκου καὶ ἐφ' ἑτέρου τὴν ἐπιγραφὴν † *Θ(εοτό)κε/βοήθει τ/ῷ (ἢ μᾶλλον Ἰω(άννῃ) πρώτῳ/τοῦ Παπι/κίου.* Ὁ Παντζέγκο ἀπατηθεὶς ἐκ τοῦ ὀνόματος *παπίκιον* ἐνόμισεν ὅτι τοῦτο εἶναι αὐλικὸν ἀξίωμα ἀνάλογον πρὸς τὸ τοῦ *παπίου* ὡς ἐκαλεῖτο ὑπὸ τῶν Βυζαντίνων ὁ ἔχων τὴν ἐποπτείαν τῶν θυρωρῶν καὶ φυλάκων τοῦ Παλατίου.

[illegible] τὸ μολυβδόβουλλον [illegible] τοῦ Παπικίου (Πρβλ. Λαογραφία τ. Ζ' σ. 556) [illegible] 12ον [illegible] 13ον [illegible] Θράκη [illegible] Κομοτηνῆς [illegible] τὸ ἀξίωμα τοῦ πρώτου ἀναφέρεται ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων [illegible] μοναχικοῦ βίου, [illegible]

Παρά(?) [illegible] Γ' τόμ. Ρ.Σ.Κ.! Κ. Μ. Κωνσταντόπουλος Ἀρχεῖον [illegible] Θρακικοῦ [illegible] Αθ. 1936-7 τ. Γ' σ. 207-8

πρὸς τὰς μονάς, εἰς κεχωρισμένα κελλία καὶ σκήτας ζώντων μοναχῶν. Πλὴν τῆς Παλαιστίνης ὅπου ἀναφαίνεται τὸ ἀξίωμα τοῦτο εἰς τὴν ὑπὸ Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου (414—519) ἱδρυθεῖσαν πρώτην παρὰ τὰ Ἱεροσόλυμα Λαύραν, καὶ ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει (Ἄθῳ) οἱ πρῶτοι ἀσκηταί, κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν μοναχῶν τῆς Παλαιστίνης, εἶχον ὁμοίως ἀνώτατον ἐπόπτην ἕνα ἀββᾶν ἢ *πρῶτον*, ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ τὸ περισωθὲν ὄνομα *Πρωτᾶτον* ἐν ταῖς Καρυαῖς τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ Mordtmann (αὐτόθι σελ. 92—93) δημοσιεύει μολυβδόβουλλον ἔχον ἐφθαρμένην τὴν ἐμπροσθίαν ὄψιν. Ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφή:

/Παρατ. Σ[illegible] φ.Σ. Σωλλ. Κ/τη.

+ ΚΕ R' Θ'	+(Κύρι)ε β(οή)θει()
ΘΕΟΔΩΡ' Η	Θεοδώρ(ῳ) ἡ-
Γ'SΑΤΟ̄VΟΡ	-γ(ουμένῳ) καὶ πρώτῳ τοῦ Ὄρ(ους)
Τȣ ΓΑΝȣ	τοῦ Γάνου.

Χ. Μ. Κωνσταντόπουλος: «Ἀρχεῖον Θρακικοῦ Λαογραφικοῦ Γλωσσικοῦ Θησαυροῦ» ΑΘ. τ. Γ'. 1936-7 σ. 207-208

Ὁ Mordtmann ἀνάγει τὸ μολυβδόβουλλον εἰς τὴν δεκάτην ἑκατονταετηρίδα τοῦτο ὅμως εἰς ἡμᾶς φαίνεται λίαν ἀμφίβολον. Θὰ ἐδικαιολογεῖτο ἡ χρονολόγησις τοῦ Mordtmann ἂν ὑπῆρχε σταυρὸς ἐπὶ τῆς ἐμπροσθίας ὄψεως. Τότε ὅμως ἡ ἐπίκλησις *Κύριε βοήθει* ἥτις ὑπάρχει ἐν ἀρχῇ τῆς ὄπισθεν ἐπιγραφῆς, θὰ ἐτίθετο πέριξ τοῦ σταυροῦ. Διὰ τοῦτο ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι ἐπὶ τῆς ἐμπροσθίας ὄψεως ἀσφαλῶς θὰ ὑπῆρχε εἰκονογραφικὸς τύπος, ὁπότε συμφώνως πρὸς ὅσα ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν περὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν ἐχόντων εἰκόνας μολυβδοβούλλων, τὸ ἀνωτέρω ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐχόντων ἐν ἀρχῇ τῆς ὄπισθεν ἐπιγραφῆς τὴν ἐπίκλησιν, δηλαδὴ εἰς τὸ δεύτερον ἥμισυ τῆς ἑνδεκάτης ἢ τὰς ἀρχὰς τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος. Ἐκ τῆς ἐποχῆς δὲ ταύτης ἔχομεν μαρτυρίαν ἀσφαλῆ μνημονεύουσαν *Πρῶτον τοῦ ὄρους Γάνου*, ἐπιστολὴν τοῦ Μιχαὴλ Ψελλοῦ *«πρὸς τὸν πρῶτον τοῦ ὄρους Γάνου»* γραφεῖσαν κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ τῆς ἑνδεκάτης ἑκατονταετηρίδος.

Τὴν γνώμην ἡμῶν, περὶ τῆς χρονολογίας τοῦ ἀνωτέρω μολυβδοβούλλου, ἐνισχύει καὶ ἡ ὕπαρξις ἑτέρου, ἐν ᾧ ἐμφανίζεται τὸ μοναστικὸν ἀξίωμα τοῦ *πρώτου*. Τοῦτο ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Β. Παντζέγκο ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν μολυβδοβούλλων τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει τέως ὑφισταμένου Ρωσικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου (Δελτ. Ρωσ. Ἀρχ. Ἰνστιτούτου τόμ XIII σελ. 135 ἀριθ. 441 Πίν. VI ἀριθ. 10). Τὸ μολυβδόβουλλον φέρει ἐφ' ἑνὸς προτομὴν τῆς Θεοτόκου καὶ ἐφ' ἑτέρου τὴν ἐπιγραφὴν † *Θ(εοτό)κε/βοήθει τ/ῷ (ἢ μᾶλλον Ἰω(άννῃ) πρώτῳ/τοῦ Παπι/κίου.* Ὁ Παντζέγκο ἀπατηθεὶς ἐκ τοῦ ὀνόματος *παπίκιον* ἐνόμισεν ὅτι τοῦτο εἶναι αὐλικὸν ἀξίωμα ἀνάλογον πρὸς τὸ τοῦ *παπίου* ὡς ἐκαλεῖτο ὑπὸ τῶν Βυζαντίνων ὁ ἔχων τὴν ἐποπτείαν τῶν θυρωρῶν καὶ φυλάκων τοῦ Παλατίου.

Ἡ [illegible] ἀπεδείχθη ὅτι τὸ μολυβδόβουλλον ἀνήκει εἰς τὸν πρῶτον τοῦ Παπικίου ὄρους (Λαογραφία τ. Ζ'. σ. 556 ἑξῆς). Τὸ ὄρος τοῦτο ἀναφέρεται εἰς [illegible] Βυζαντινὰς πηγὰς κατὰ τὸν 12ον ἢ 13ον αἰ., κεῖται ἐν τῇ Θράκῃ ΒΔ. τῆς Γουμουλτζίνας ἢ Κομοτινῆς (τῆς Κομοτζηνῆς τῶν Βυζαντινῶν). Τὸ ἀξίωμα δὲ πρώτου ἀναφαίνεται ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῆς ἱδρύσεως τοῦ μοναχικοῦ βίου, σημαίνει τὸν προϊστάμενον καὶ ἀλλ[illegible] (ἀποδοθῇ)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

πρὸς τὰς μονάς, εἰς κεχωρισμένα κελλία καὶ σκήτας ζώντων μοναχῶν. Πλὴν τῆς Παλαιστίνης ὅπου ἀναφαίνεται τὸ ἀξίωμα τοῦτο εἰς τὴν ὑπὸ Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου (414—519) ἱδρυθεῖσαν πρώτην παρὰ τὰ Ἱεροσόλυμα Λαύραν, καὶ ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει (Ἄθῳ) οἱ πρῶτοι ἀσκηταί, κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν μοναχῶν τῆς Παλαιστίνης, εἶχον ὁμοίως ἀνώτατον ἐπόπτην ἕνα ἀββᾶν ἢ *πρῶτον*, ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ τὸ περισωθὲν ὄνομα *Πρωτᾶτον* ἐν ταῖς Καρυαῖς τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ